

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<Klaagster>

over

Ipse de Bruggen, <locatiennaam>

DE PROCEDURE

Namens <naam, verder ook te noemen: de klaagster> is d.d. 13 juli 2022 een klacht ingediend bij de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (verder ook te noemen: de KCOZ of de commissie). De klacht richt zich tegen beperking van de bewegingsvrijheid en beperking van de vrijheid het eigen leven in te richten.

De voorzitter van de commissie heeft op 13 juli 2022 geoordeeld dat de klacht verder in behandeling genomen kon worden. De zorgaanbieder heeft op 28 juli 2022 een verweerschrift aan de commissie toegezonden. Op 11 augustus 2022 heeft de commissie een online hoorzitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: de klaagster, bijgestaan door (cliëntvertrouwenspersoon, CVP) en namens de zorgaanbieder (zorgverantwoordelijke).

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat uit van de volgend feiten en omstandigheden. Klaagster verblijft sinds twee jaar in <locatiennaam>, een Wzd accommodatie, zij heeft een Wlz-indicatie vanwege SGLVB. Zij werd overgeplaatst vanuit <naam GGZ instelling>. Aanvankelijk had klaagster een rechterlijke machtiging als verblijfstitel. Eind mei jl. is na multidisciplinair overleg besloten de RM (vooralsnog) niet meer te laten verlengen vanwege de spanningen die dit geeft bij

klaagster en om te bezien of op basis van afspraken en samenwerking met klaagster de veiligheid ook voldoende gewaarborgd kan worden.

Vanaf het begin van de opname gelden er beperkingen ten aanzien van vrijheden en verlof buiten de instelling waarvoor er een vrijhedenstappenplan, behorend bij het zorgplan, is opgesteld. Per 08-10-2020 is er een registratie aangemaakt (aanbrengen van beperkingen het eigen leven in te richten). Op basis van het vrijhedenstappenplan en aanvullende afspraken geldt dat klaagster niet onbeperkt bij haar moeder en bij haar vriend op bezoek mag. De zorgaanbieder geeft aan klaagster niet (fysiek) tegen te houden wanneer zij weg wil gaan. Wel wordt van haar gevraagd om in contact te blijven en afspraken te maken over waar en wanneer ze ergens naar toe gaat. Hier houdt klaagster zich meestal wel aan maar niet altijd. Op 14 juni 2022 is de onvrijwillige zorg geëvalueerd en verlengd waarbij wel sprake is van gedeeltelijke afbouw. In september vindt de volgende evaluatie plaats met daarbij een intern niet bij de zorg betrokken persoon.

DE KLACHT

Klacht 1. Klaagster wil vaker en langer op verlof naar moeder en/of naar haar vriend dan haar nu wordt toegestaan. Klaagster heeft nu het gevoel dat zij tussen hen moet kiezen en zij ziet zelf geen risico's of nadelen in deze bezoeken.

De zorgverantwoordelijke stelt in reactie op deze klacht dat gedurende de opname herhaaldelijk gebleken is dat klaagster spanning opbouwt als zij lang achter elkaar op verlof gaat. In het verleden zijn tijdens vrijheden en verlof meermaals incidenten voorgevallen met (ernstig) nadeel voor klaagster en anderen tot gevolg (ruzies, politiecontact, ziekenhuisopname, e.d.). De zorgverantwoordelijke vindt het belangrijk met klaagster in gesprek te blijven over wat er qua vrijheden en verlof verstandig is om wel en niet te doen. Dit gaat meestal heel goed. Nu de moeder van klaagster weer terug is na een verblijf in het buitenland zullen er weer nieuwe afspraken gemaakt worden over frequenties van verlof en logeren.

Klacht 2: Op 7 mei jl. is klaagster gedurende enige tijd in haar eigen kamer ingesloten geweest, er werd toen niet gereageerd op haar bellen en zij stelt toen van eten en drinken verstoken te zijn geweest. Hiervoor wil klaagster schadevergoeding ontvangen.

De zorginstelling geeft aan dat op die datum de deur gedurende korte tijd, niet meer dan een kwartier op slot is gedraaid omdat klaagster telkens schreeuwend op de afdeling terugkwam en een risico vormde voor de orde en veiligheid. Ze gaf herhaaldelijk geen gehoor aan het verzoek om op haar kamer te blijven tot ze gekalmeerd was. Er is eten voor haar bewaard en ze heeft water op haar kamer. Deze maatregel is als zorg in onvoorziene situaties geregistreerd (art. 15 Wzd e.v.) waarbij het besluit pas op 13 juli schriftelijk door de

zorgverantwoordelijke is geaccordeerd. Voor deze procedurele omissie is al excuus aangeboden maar inhoudelijk stelt de zorgverantwoordelijke dat er wel juist gehandeld is en dat schadevergoeding daarom niet op zijn plaats is.

Klacht 3 en 4

Klaagster wil dat er niet zoveel druk wordt uitgeoefend op het gebruik van anticonceptie en zij wil ook dat de instelling voortvarend(er) een overplaatsing voor haar zal regelen. De zorgverantwoordelijke heeft in het verweer toelichting gegeven op het gevoerde behandelbeleid rond deze onderwerpen. Kort gezegd is de anticonceptie wel een regelmatig terugkerend gespreksonderwerp maar geen onderwerp van gedwongen zorg. Een overplaatsing naar een geschikte vervolgplek is men al mee bezig maar dat is niet in zeer kort tijdsbestek te regelen. Dit zijn geen onderwerpen die onder de Wzd vallen.

BEOORDELING

De commissie overweegt ten aanzien van klacht 1 dat de klacht is gericht tegen de huidige situatie waarin klagster vindt dat ze teveel beperkt wordt in de mogelijkheid om naar haar moeder en naar haar vriend te gaan. Klaagster wordt feitelijk (fysiek) niet tegengehouden als zij de kliniek wil verlaten maar van haar wordt wel gevraagd steeds vooraf te overleggen en afspraken te maken over wanneer, waarheen en hoelang zij weggaat. Klaagster voelt zich in deze situatie onvrij maar erkent ook dat zij tijdens de opname al veel geleerd en bereikt heeft en wil dat niet verspelen.

De commissie constateert dat aan klagster qua vrijheden en verlof momenteel meer wordt toegestaan dan in de klachtbrief is vermeld; logeren bij vriend wordt regelmatig wel toegestaan en verlof naar moeder was enige tijd niet aan de orde omdat zij in het buitenland verbleef maar dit wordt thans opnieuw beoordeeld. In het algemeen kan gezegd worden dat er niet steeds helder onderscheid te maken is tussen wanneer vrijheden/verlof op basis van afspraken (informed consent) plaatsvinden en wanneer op basis van onvrijwillige zorg. Beide partijen blijken hier flexibel mee om gaan en het vrijhedenstappenplan als leidraad te hanteren waarop aanpassing mogelijk is zolang dat verantwoord geacht wordt. De klachtencommissie neemt het besluit tot onvrijwillige zorg van 14 juni 2022 hierin tot uitgangspunt en oordeelt dat dit besluit proportioneel, subsidair en doelmatig is. Gezien de ervaringen uit het verleden blijkt toezicht en controle wel nog steeds noodzakelijk om (ernstig) nadeel te voorkomen en thans wordt bezien of dit ook zonder de kaders van een RM kan.

Ten aanzien van klacht 2 overweegt de commissie dat ook de onvoorziene onvrijwillige zorg op 7 mei 2022 proportioneel, subsidair en doelmatig was. Het betrof een kortdurende insluiting nadat gebleken was dat klagster niet vrijwillig op haar kamer wilde blijven terwijl zij

erg boos en niet aanspreekbaar was en daardoor een risico voor zichzelf en anderen vormde. Het gedurende een kwartier geen toegang hebben tot eten of gedurende die tijd niet beantwoorden van telefonische oproepen van klaagster acht de commissie geen onverantwoorde zorg. Dat dit besluit niet terstond door de behandelverantwoordelijke is genomen en pas na twee maand als art. 15 besluit op schrift gesteld is, is een administratieve fout. Niet gebleken is dat klaagster door deze fout in haar rechten is geschaad, zodat dit niet leidt tot gegrondverklaring van de klacht.

Van de klachten 3 en 4 is niet gebleken dat dit onvrijwillige zorg betreft of anderszins onderwerpen die onder het Wzd klachtrecht gebracht kunnen worden zodat de commissie zich terzake onbevoegd acht.

UITSPRAAK

De commissie verklaart:

klacht 1 en 2: ongegrond

klacht 3 en 4: de commissie niet bevoegd.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie de beslissing aan partijen heeft medegedeeld een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 19 augustus 2022 door de voorzitter van de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren, en de leden mevrouw drs. G.C. Klein (orthopedagoog, GZ-psycholoog) en mevrouw drs. M. Huizinga (AVG).

mr. J.A. Heeren,
voorzitter